

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijai
E. pristatymo informacinė sistema

ANTI KORUPCINIO VERTINIMO IŠVADA DĖL REGIONO PLĖTROS TARYBOS PAVYZDINIO DARBO REGLAMENTO

2017 m. rugsėjo d. Nr. 4-01-

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 2 dalimi, atlikome Regiono plėtros tarybos pavyzdinio darbo reglamento, patvirtinto 2016 m. gegužės 19 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-375 „Dėl Regiono plėtros tarybos pavyzdinių nuostatų ir regiono plėtros tarybos pavyzdinio darbo reglamento patvirtinimo“¹, (toliau – Darbo reglamentas) antikorupcinį vertinimą. Pažymėtina, kad Darbo reglamento pavyzdžiu yra parengti regionų plėtros tarybų darbo reglamentai, todėl neįskaitant nežymių pokyčių, visų regionų plėtros tarybų darbo reglamentai yra beveik identiški vertintam teisės aktui.

Teisinis reglamentavimas nustato regiono plėtros tarybos (toliau – Taryba) darbo tvarką, veiklos organizavimo principus, posėdžių organizavimo tvarką, Tarybos posėdžių įforminimą ir sprendimų vykdymą, informacijos apie Tarybos veiklą teikimą suinteresuotoms institucijoms ir kitus Tarybos veiklos ir veikimo principus.

Atlikę antikorupcinį vertinimą nustatėme, kad galiojantis teisinis reguliavimas nepakankamai skaidriai ir išsamiai nustato funkcijų paskirstymą asmenims bei Tarybos posėdžių įforminimo reikalavimus, todėl teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Darbo reglamento nuostatose įtvirtintos Tarybos pirmininko ir Tarybos posėdžio pirmininko sąvokos. Vadovaujantis Darbo reglamento 3 ir 7.6 punktais, Tarybos posėdžiams pirmininkauja Tarybos pirmininkas. Tačiau Darbo reglamento 13, 35 punktuose įtvirtintų Tarybos posėdžio pirmininko funkcijų apimtį ir turinio analizė leidžia daryti išvadą, kad faktinis pirmininkavimas Tarybos posėdžiams yra priskirtas Tarybos posėdžio pirmininkui². Todėl iš

¹ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/64d0f1101d9b11e69446a4bedc730fe6/prJFLYYqsC>.

² Darbo reglamento 35 punkte nustatyta, kad Tarybos posėdžio pirmininkas skelbia Tarybos posėdžio pradžią; tikrina, ar Tarybos posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė visų Tarybos narių; teikia Tarybai svarstyti ir tvirtinti Tarybos posėdžio darbotvarkę; prižiūri, kad Tarybos posėdis vyktų vadovaujantis Tarybos darbo reglamento nuostatomis; suteikia žodį Tarybos nariams ir, jeigu Taryba neprieštarauja, kitiems Tarybos posėdyje dalyvaujantiems asmenims, vadovauja klausimų svarstymo eigai; kontroliuoja kalbų trukmę ir, jeigu kalbėtojas ją viršija, jį įspėja; po antro įspėjimo kalbėtojas gali būti nutraukiamas; jeigu svarstomas klausimas svarbus ir Taryba neprieštarauja, gali pratęsti kalbėjimo laiką; jeigu kalbėtojas nukrypsta nuo svarstomo Tarybos posėdžio darbotvarkės klausimo esmės, gali jį įspėti; po antro įspėjimo kalbėtojas gali būti nutraukiamas; atsižvelgdamas į svarstymų rezultatus, formuluoja ir teikia klausimus balsuoti, nustato balsavimo tvarką, skelbia balsavimo pradžią ir pabaigą bei balsavimo rezultatus.

galiojančio teisinio reguliavimo nėra aišku, kokius veiksmus atlieka Tarybos pirmininkas, įgyvendindamas išimtinai jam patikėtą pirmininkavimo Tarybos posėdžiams funkciją.

Dviprasmiškas teisinis reguliavimas, kai nėra aišku, kuris asmuo (Tarybos posėdžio pirmininkas ar Tarybos pirmininkas) pirmininkauja posėdžiui, laikytinas korupcijos rizikos veiksniu. Siekdami teisinio reguliavimo skaidrumo ir išvengti tapačių funkcijų dubliavimo, siūlome:

- patikslinti Darbo reglamentą, jame įvardijant, kokius pirmininkavimo veiksmus atlieka Tarybos pirmininkas, bei aiškiai atskirti Tarybos pirmininko posėdžio metu atliekamų funkcijų apimtį nuo Tarybos posėdžio pirmininko vykdomų funkcijų;
- tikslinant Darbo reglamento nuostatas, užtikrinti, kad Tarybos posėdžio pirmininkui nebus suteiktos išimtinai Tarybos pirmininkui skirtos funkcijos.

2. Darbo reglamento 13 punkte nustatyta, kad *Tarybos narių balsams pasiskirsčius po lygiai, sprendžiamąjį balsą turi Tarybos posėdžio pirmininkas*. Iš šios ir kitų Darbo reglamento nuostatų nėra aiškios priežastys, lemiančios sprendžiamąjo balso teisės Tarybos posėdžio pirmininkui, o ne Tarybos pirmininkui, suteikimą.

Darbo reglamente ir Regiono plėtros tarybos pavyzdiniuose nuostatuose, patvirtintuose 2016 m. gegužės 19 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-375 „Dėl Regiono plėtros tarybos pavyzdinių nuostatų ir regiono plėtros tarybos pavyzdinio darbo reglamento patvirtinimo“ nėra nustatyta Tarybos posėdžio pirmininko rinkimo tvarka – nėra reglamentuota, kas renka Tarybos posėdžio pirmininką, koku periodiškumu jis renkamas (nei aišku, ar Tarybos posėdžio pirmininkas yra renkamas prieš kiekvieną Tarybos posėdį, ar galimai yra paskiriamas eiti visą Tarybos kadencijos laikotarpį), nenustatyta, kas gali būti išrinktu Tarybos posėdžio pirmininku (bet kuris Tarybos narys, ar tik Tarybos pirmininkas ir jo pavaduotojas), todėl pagal galiojančią teisinį reguliavimą Tarybos posėdžio pirmininko pareigas kiekviename Tarybos posėdyje gali eiti bet kuris Tarybos narys.

Manome, kad teisinis reguliavimas, pagal kurį Tarybos posėdžio pirmininku gali būti skiriamas bet kuris Tarybos narys ir kuriuo šiam asmeniui suteikiama teisė turėti lemiamą balso teisę, jeigu Tarybos narių balsai pasiskirsto vienodai, gali įtakoti korupcinių pažeidimų kilimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad atlikus regionų plėtros tarybų posėdžių protokolų peržiūrą, pastebėta, kad dažniausiai praktikoje regionų plėtros tarybų posėdžiams pirmininkauja Tarybos pirmininkas (tokiu atveju egzistuoja Tarybos pirmininko ir Tarybos posėdžio pirmininko sutaptis). Tačiau Alytaus regiono plėtros tarybos 2017-05-31, 2017-07-12, 2017-07-20 protokolais įformintuose posėdžiuose³, juose dalyvaujant ir pačiam Tarybos pirmininkui, pirmininkavo Tarybos pirmininko pavaduotojas, tuo pačiu einantis ir Tarybos posėdžio pirmininko pareigas. Tokiu atveju pagal galiojančią teisinį reguliavimą Tarybos narių balsams pasiskirsčius po lygiai, sprendžiamąjį balsą turėtų ne Tarybos pirmininkas, o Tarybos pirmininko pavaduotojas. Susiklosčius situacijai, kurioje Tarybos posėdžio pirmininku būtų išrinktas bet kuris kitas Tarybos narys (ne Tarybos pirmininkas ar jo pavaduotojas), sprendžiamąjį balso teisę galėtų turėti atsitiktiniu, teisės akte neapartu, būdu paskirtas asmuo.

³ Prieiga internete:

- 1) <http://www.lietuvsregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Alytaus%20apskritis/posedziai/2017-05-24-31/Protokolas%20RPT%202017-05-31.pdf>;
- 2) <http://www.lietuvsregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Alytaus%20apskritis/posedziai/2017-06-30-07-10/Protokolas%20RPT%202017-07-11.pdf>;
- 3) <http://www.lietuvsregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Alytaus%20apskritis/posedziai/2017-07-12-19/Protokolas%20RPT%202017-07-20.pdf>.

Tarybos pirmininkas yra Tarybos narių bendru balsavimu išrinktas eiti šias pareigas asmuo, taip pat asmuo, kuriam pagal paskirtį yra skirta vadovauti Tarybai ir kontroliuoti jos veiklą, tuo tarpu Tarybos posėdžio pirmininkas, manome, galėtų atlikti tik tas funkcijas, kurios pagal savo esmę yra administracinio pobūdžio (pavyzdžiui, tikrinti, ar Tarybos posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė visų Tarybos narių, kontroliuoti kalbų trukmę ir pan.).

Siekdami teisinio reguliavimo skaidrumo ir nedviprasmiškumo, manome, kad lemiamo balso teisė turi būti suteikta Tarybos pirmininkui, o jam nedalyvaujant – Tarybos pirmininko pavaduotojui, todėl atitinkamai siūlome tikslinti Darbo reglamento 13 punktą.

3. Darbo reglamento 24 punkte nustatyta, kad *Tarybos posėdis laikomas teisėtu, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų Tarybos narių, tarp kurių turi būti Tarybos pirmininkas ir (arba) Tarybos pirmininko pavaduotojas.*

Iš nuostatos nėra aišku, kuriais atvejais tam, kad Tarybos posėdis būtų laikomas teisėtu turi dalyvauti ir Tarybos pirmininkas, ir Tarybos pirmininko pavaduotojas, o kuriais atvejais posėdžio teisėtumui pakanka vieno iš minėtų asmenų dalyvavimo. Siekiant išvengti teisinio reglamentavimo dviprasmiškumo, siūlome Darbo reglamente nustatyti, kad posėdis laikomas teisėtu, jei jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų Tarybos narių, tarp kurių turi būti Tarybos pirmininkas arba Tarybos pirmininko pavaduotojas, arba nustatyti atvejus, kuriais būtinas abiejų dalyvavimas, o kuriais pakanka vieno iš jų buvimo.

4. Darbo reglamento 49-52 punktuose reglamentuota Tarybos posėdžiuose priimtų sprendimų įforminimas. Šiuose punktuose nustatyti atvejai, kuriais Tarybos narių sprendimą pasirašo Tarybos posėdžio pirmininkas arba Tarybos pirmininkas. Šių punktų analizė leidžia daryti išvadą, kad Tarybos posėdžio pirmininkas pasirašo posėdžio, organizuoto žodinės procedūros tvarka, metu priimtą sprendimą, o Tarybos pirmininkas – posėdžio, organizuoto rašytinės procedūros tvarka, metu priimtą sprendimą.

Atsižvelgdami į aukščiau šioje išvadoje pateiktus pastebėjimus, manome, kad teisinę galią turintis ir kitų asmenų teisėms ir pareigoms galintis turėti įtakos Tarybos sprendimas, turėtų būti pasirašomas Tarybos pirmininko, jam nesant – Tarybos pirmininko pavaduotojo.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Alytaus Tarybos 2017-05-31, 2017-07-07, 2017-07-18 sprendimai⁴, priimti posėdžių, organizuotų rašytinės procedūros tvarka, metu, buvo pasirašyti ne šios Tarybos pirmininko, o Tarybos posėdžio pirmininko, tokiu būdu nesilaikant galiojančio Alytaus regiono plėtros tarybos darbo reglamento, patvirtinto 2016 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. 51/6S-30, nuostatų.

⁴ Prieiga internete:

- 1) 2017-05-31 Alytaus regiono plėtros tarybos sprendimas:
<http://www.lietuvosregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Alytaus%20apskritis/posedziai/2017-05-24-31/Sprendimas%20Nr.%2028%20del%20ARPP%20keitimo%202017-05-31.pdf>.
- 2) 2017-07-07 Alytaus regiono plėtros tarybos sprendimai:
<http://www.lietuvosregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Alytaus%20apskritis/posedziai/2017-06-30-07-10/Sprendimas%20del%20Miestu%20kompleksine%20pletra%202017-06-30.pdf> ir
<http://www.lietuvosregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Alytaus%20apskritis/posedziai/2017-06-30-07-10/Sprendimas%20%20del%20Neformaliojo%20svietimo%202017-06-30.pdf>.
- 3) 2017-07-18 Alytaus regiono plėtros tarybos sprendimai:
<http://www.lietuvosregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Alytaus%20apskritis/posedziai/2017-07-12-19/%2051-6S-36%20Sprendimas%20del%20724%20priemones%20PS%20pakeitimo.pdf> ir
<http://www.lietuvosregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Alytaus%20apskritis/posedziai/2017-07-12-19/51-6S-35%20Sprendimas%20del%20plano%20pakeitimo%2007%2018%20ltreg.pdf>.

5. Darbo reglamento 30 punkte nustatyta, kad *skubiam (-iems) klausimui (-ams) spręsti gali būti organizuojamas Tarybos posėdis skubos tvarka. Skubos tvarka organizuojamo Tarybos posėdžio darbotvarkės projektas parengiamas ir Tarybos posėdžio medžiaga Tarybos nariams ir suinteresuotiems asmenims, kviečiamiems į Tarybos posėdį, išsiunčiama elektroniniu paštu arba faksu ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki Tarybos posėdžio dienos.*

Manome, kad yra neaiški formuluotė – „*skubiems klausimams*“, kadangi neaišku, kokie skubūs klausimai gali būti sprendžiami skubos tvarka. Taip pat formuluotė *gali būti* yra dviprasmiška aptartame kontekste, nes nėra aišku, kokiais atvejais Tarybos posėdis gali būti neorganizuojamas, kai yra skubus klausimas. Toks nustatytas teisinis reguliavimas suteikia Tarybos pirmininkui, o jo nesant pirmininko pavaduotojui savo nuožiūra spręsti dėl Tarybos posėdžio organizavimo skubos tvarka.

Atsižvelgiant į numatytą teisinį reglamentavimą, siūlome patikslinti, kokiais atvejais būtina organizuoti Tarybos posėdį skubos tvarka.

Vadovaudamiesi tuo, kas išdėstyta, ir siekdami skaidraus teisinio reglamentavimo, siūlome tobulinti įvardintų teisės aktų nuostatas.

Prašome per du mėnesius nuo antikorpucinio vertinimo išvados gavimo dienos informuoti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą, kaip buvo atsižvelgta ar numatoma atsižvelgti į antikorpucinio vertinimo išvados pasiūlymus. Atsakymą prašome paskelbti per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinę sistemą ir susieti ją su antikorpucinio vertinimo išvada.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Sandra Kaziukevičiūtė, tel. (8 706) 63 362, el. p. sandra.kaziukeviciute@stt.lt